

<http://www.luju.ro/hal-de-motivare-ccr-a-dat-liber-la-purtarea-mastii-in-spatii-inchise-pe-motiv-ca-asa-au-facut-si-alte-state-purtarea-mastii-ca-masura-destinata-sa-combata-efectele-pandemiei-a-fost-recomandata-sau-impusa-in-majoritatea-statelor-a-caror-populatie-a-fost-af>

HAL DE MOTIVARE – CCR a dat liber la obligativitatea purtării mastii de protecție pe motiv ca așa au făcut și alte state: „Purtarea mastii ca masura destinată să combată efectele pandemiei a fost recomandată sau impusă în majoritatea statelor a căror populație a fost afectată de răspândirea virusului. CCR constată o diversitate a modalităților în care statele au implementat masura, dar o unanimitate în recunoașterea contribuției ei la prevenirea infectării” (Decizia)

Scris de Valentin BUSUIOC | Data: 28.07.2021 11:21

„Daca a facut alta lume, e OK sa facem si noi”. Asa se poate rezuma **Decizia nr. 381 din 8 iunie 2021** (publicata joi, 22 iulie 2021), prin care **Curtea Constitutionala a Romaniei a respins exceptia de neconstitutionalitate a art. 13 lit. a din Legea nr. 55/2020 privind unele masuri pentru prevenirea si combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 (pe scurt: Legea pandemiei) – pasaj care se refera la obligarea romanilor sa poarte masti in spatiile publice.**

Decizia a fost pronuntata in unanimitate (cu opinia concurenta a **judicatorului Attila Varga – foto 2**) ca urmare a conexarii mai multor dosare, unde justitiabilii au ridicat exceptii de neconstitutionalitate si asupra altor pasaje din Legea pandemiei: art. 5 alin. 2 lit.d, art.65 lit.h si art. 66 lit. a. Toate exceptiile au fost respinse.

Totusi, noi ne vom concentra acum doar asupra art. 13 lit. a, care suna in felul urmatoare:

„Pe durata starii de alerta, prin ordin comun al ministrului sanatatii si ministrului afacerilor interne se poate institui: obligativitatea purtarii mastii de protectie in spatiile publice, spatiile comerciale, mijloacele de transport in comun si la locul de munca”.

CCR s-a prefacut ca nu vede OUG-ul si nici propria jurisprudenta

Dupa cum va puteti convinge singuri facand [click aici](#), apoi [click aici](#), forma de mai sus a textului legal a intrat in vigoare la 6 noiembrie 2020, in aceeasi zi cu publicarea in Monitorul Oficial a Ordonantei de Urgenta nr. 192/2020, care a introdus posibilitatea ca masca sa devina obligatorie si pe strada, nu doar la interior. Mai exact, OUG 192/2020 a eliminat cuvantul „*inchise*” din sintagma „*spatiile publice inchise*”.

Problema este ca instanta de contencios constitutional nu a facut nici cea mai vaga referire la aceasta restrangere a libertatii de miscare **printr-o ordonanta**, iar nu **printr-o lege**, asa cum impune art. 53 alin. 1 din Constitutie: „*Exercitiul unor drepturi sau al unor libertati poate fi restrans numai prin lege*”. Aceasta idee este intarita in primul rand de art. 115 alin. 6 din Constitutie („*Ordonantele de urgenta (...) nu pot afecta (...) drepturile, libertatile si indatoririle prevazute de Constitutie*”), iar in al doilea rand de catre CCR insasi, in Decizia nr. 157/2020

(paragraful 89), prin care a stabilit neconstitutionalitatea amenzilor si a restrangerii de drepturi si libertati in starea de urgenta: „Afectarea / restrangerea drepturilor sau libertatilor fundamentale nu se poate realiza decat prin lege, ca act formal al Parlamentului”.

De asemenea, Curtea Constitutionala nu a avut nimic impotriva faptului ca acelasi art. 13. lit. a permite ca restrangerea libertatii de miscare (in functie de purtarea mastii) sa fie facuta printr-un act infralegal (ordin de ministri).

Sofismul ad populum

Alt aspect care ne-a atras atentia in Decizia 381/2021 este felul in care Curtea Constitutionala argumenteaza constitutionalitatea impunerii mastii de catre autoritatile romane: **„Purtarea mastii de protectie ca masura destinata sa combata efectele pandemiei de COVID19 a fost recomandata sau impusa in majoritatea statelor a caror populatie a fost afectata de raspandirea virusului SARS-CoV-2, Curtea constatand o diversitate a modalitatilor in care autoritatile statale au inteles sa implementeze aceasta masura de igiena, dar o unanimitate in recunoasterea contributiei acesteia in procesul de prevenire a infectarii cu virusul SARS-CoV-2”.**

Altfel spus: CCR nu aduce un argument juridic in acest punct, ci unul sofistic, care in logica se numeste „argumentum ad populum” (argumentul apelului la popor). Mai pe romaneste, un astfel de argument suna exact cum l-am enuntat la inceputul articolului: „*Gandim asa pentru ca si altii gandesc asa*”.

A fost pierduta o batalie, dar nu si razboiul

Nu incheiem inainte de a va spune ca nu trebuie sa va pierdeti sperantele. Curtea Constitutionala are pe masa sase dosare in care a fost atacata OUG 192/2020, prin care guvernul Ludovic Orban a impus masca pe strazi si in alte spatii deschise (**vezi facsimil**). Intr-un articol viitor, Lumea Justitiei va prezenta o asemenea exceptie de neconstitutionalitate.

Nr. Dosar	Data dosar	Obiect	Stadiu	Nr. Act	Data Act	Soluție Act	Titlu Act	Tip Act	Numar M. Of.	Data Publicare	Nr. Dosar Instanță	Părți
2530D/2021	26.07.2021	LEGEA nr.55/2020, LEGEA nr.55/2020 art.5, LEGEA nr.55/2020 art.65, LEGEA nr.55/2020 art.66, O.U.G. nr.192/2020 art.1 pct.1	Trimis catre repartizare					Nu există			12.573/288/2020	Vîrtopeanu Ion Mircea
2483D/2021	21.07.2021	O.U.G. nr.192/2020 art.1 pct.1	Dosar in faza de raport					Nu există			3.703/211/2021	Iacob Norbert Ștefan
2468D/2021	19.07.2021	O.U.G. nr.192/2020 art.1 pct.1	Dosar in faza de raport					Nu există			310/33/2021	Rusu Adrian Samuilă
2129D/2021	22.06.2021	O.U.G. nr.192/2020 art.1 pct.1	Dosar in faza de raport					Nu există			7.214/2/2020	Luncan Silviu Radu
2035D/2021	14.06.2021	O.U.G. nr.192/2020, LEGEA nr.55/2020 art.2, LEGEA nr.55/2020 art.4, LEGEA nr.55/2020 art.5 lit.d, LEGEA nr.55/2020 art.65 lit.h	Dosar in faza de raport					Nu există			56/267/2021	Jurchescu Marian Tiberius
1796D/2021	25.05.2021	LEGEA nr.55/2020, O.U.G. nr.192/2020	Dosar in faza de raport					Nu există			7.114/301/2021	Secu Cristian Adrian

Iata pasajul din Decizia 381/2021 in care CCR vorbeste despre masti:

„56. Analizand, in continuare, criticile de neconstitutionalitate care privesc dispozitiile art.13 lit.a) din Legea nr.55/2020, Curtea retine ca acestea se refera, in esenta, la incalcarea prevederilor art.25 si art.53 din Constitutie, autorii exceptiei sustinand ca restrangerea exercitiului dreptului la libera circulatie determinata de obligatia de a purta masca de protectie este reglementata prin ordin al ministrilor, si nu prin lege.

57. Fata de aceste critici, Curtea retine ca masura purtarii mastii de protectie face parte din ansamblul masurilor reglementate de Legea nr.55/2020 in vederea prevenirii si combaterii efectelor pandemiei de COVID-19. Asa cum a aratat si in expunerea de motive la legea mai sus mentionata, legiuitorul national, avand in vedere situatia de o gravitate exceptionala generata de raspandirea coronavirusului SARS-CoV-2 si consecintele negative asupra sanatatii publice, a considerat ca este necesara interventia sa legislativa, in conditiile prevederilor constitutionale ale art.53, in vederea reglementarii unor masuri menite sa combata efectele pandemiei de COVID-19.

58. Purtarea mastii de protectie ca masura destinata sa combata efectele pandemiei de COVID19 a fost recomandata sau impusa in majoritatea statelor a caror populatie a fost afectata de raspandirea virusului SARS-CoV-2, Curtea constatand o diversitate a modalitatilor in care autoritatile statale au inteles sa implementeze aceasta masura de igiena, dar o unanimitate in recunoasterea contributiei acesteia in procesul de prevenire a infectarii cu virusul SARS-CoV-2.

59. In contextul pandemiei de COVID-19, aceasta masura vizeaza acoperirea cailor respiratorii, respectiv a nasului si a gurii, cu un material, astfel incat sa se diminueze intr-o masura cat mai eficienta inhalarea particulelor respiratorii provenind de la o persoana posibil infectata cu coronavirusul SARSCoV-2, ca urmare a respiratiei, vorbirii, tussirii sau stranutului. Din aceasta perspectiva, obligatia vizeaza protectia persoanei care poarta masca. In egala masura inasa, masura contribuie si la diminuarea raspandirii particulelor respiratorii de catre persoana care poarta masca de protectie catre celelalte persoane aflate in proximitatea sa. Privita astfel, masura este vazuta ca un mod de protejare a celor care vin in contact cu o persoana posibil infectata.

60. Curtea constata ca, insotita de alte masuri de igiena si distantare sociala, purtarea mastii de protectie contribuie la realizarea obiectivului de preventie a transmiterii intracomunitare a coronavirusului SARS-COV-2. In conditiile in care amploarea, evolutia pandemiei, precum si insuficienta si/sau inadecvarea capabilitatilor de raspuns fata de acest fenomen impun concentrarea tuturor eforturilor si adoptarea tuturor masurilor pentru a combate efectele pandemiei de COVID-19, instituirea obligativitatii purtarii mastii de protectie constituie o masura justificata si necesara pentru protejarea dreptului la viata si la sanatate al persoanelor.

61. Curtea apreciaza ca nu pot fi retinute criticile de neconstitutionalitate referitoare la incalcarea dreptului la libera circulatie al persoanelor. De altfel, in ceea ce priveste sustinerile autorilor exceptiei referitoare la reglementarea obligatiei de a purta masca de protectie prin acte normative inferioare legii, respectiv prin ordin comun al ministrului sanatatii si al ministrului afacerilor interne, Curtea observa ca dispozitiile art.13 lit.a) din Legea nr.55/2020 stabilesc in mod clar conditiile in care poate fi instituita obligatia de a purta masca de protectie, precizand spatiile - „in spatiile publice, spatiile comerciale, mijloacele de transport in comun si la locul de munca”- si durata pentru care aceasta obligatie poate fi impusa - „pe durata starii de alerta”. De asemenea, intrucat nu opereaza nicio distinctie intre diferitele categorii de persoane, textul de lege are aplicabilitate generala.

62. Ordinul comun al ministrului sanatatii si al ministrului afacerilor interne este emis, asa cum se prevede in mod expres in chiar continutul articolului de lege analizat, in temeiul si in aplicarea art.13 lit.a) din Legea nr.55/2020. O astfel de reglementare corespunde dispozitiilor art.77 din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnica legislativa pentru elaborarea actelor normative (...), potrivit carora „Ordinele cu caracter normativ, instructiunile si alte asemenea acte ale conducatorilor ministerelor si ai celorlalte organe ale administratiei publice centrale de specialitate sau ale autoritatilor administrative autonome se emit numai pe baza si in executarea legilor, a hotararilor si a ordonantelor Guvernului. In formula introductiva a acestor acte normative vor fi cuprinse toate temeiurile juridice prevazute la art.42 alin.(4)”, iar, potrivit art.78 din aceleasi act normativ, „Ordinele, instructiunile si alte asemenea acte trebuie sa se limiteze strict la cadrul stabilit de actele pe baza si in executarea carora au fost emise si nu pot contine solutii care sa contravina prevederilor acestora”. **Prin urmare, ordinul emis in temeiul art.13 lit.a) din Legea nr.55/2020 nu ar putea prevedea conditii referitoare la instituirea obligativitatii purtarii mastii de protectie mai restrictive decat cele stabilite prin acest articol, adaugand la lege, ci din contra, mai permissive.**

63. Analiza acestei competente trebuie efectuata prin prisma acelorasi considerente care privesc existenta unui cadru legal flexibil, usor de adaptat evolutiei rapide si imprevizibile a pandemiei de COVID-19. Astfel, Curtea apreciaza ca, in masura in care instituirea obligatiei de a purta masca de protectie s-ar efectua exclusiv in temeiul legii, pe toata perioada starii de alerta determinata de pandemia de COVID-19, s-ar ajunge in situatia in care una si aceeasi masura s-ar aplica nediferentiat, fara a da posibilitatea autoritatilor sa selecteze necesitatea si intinderea acestei obligatii, astfel incat sa nu dobandeasca un caracter disproportionat in raport cu obiectivul urmarit.

64. Avand in vedere cele mai sus retinute, Curtea retine ca fiind neintemeiate criticile de neconstitutionalitate formulate in raport cu dispozitiile art.13 lit.a) din Legea nr.55/2020. (...)

Opinie concurenta [judecator Attila Varga]

- 1. In acord cu solutia adoptata - cu unanimitate de voturi - prin Decizia nr.381 din 8 iunie 2021, consideram ca dispozitiile art.13 lit.a) din Legea nr.55/2020 privind unele masuri pentru prevenirea si combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 sunt constitutionale in raport cu criticile formulate. Totusi, apreciem ca, alaturi de argumentele si considerentele expuse in decizia mentionata, se impunea si un raspuns mai detaliat la critica autorului sesizarii referitoare la art.13 lit.a) din Legea nr.55/2020.*
- 2. Autorul exceptiei de neconstitutionalitate, referitor la art.13 lit.a) din legea susmentionata, critica faptul ca obligatia de a purta masca de protectie aduce atingere libertatii individuale, precum si a altor drepturi fundamentale, considerand, astfel, ca aceasta masura reprezinta o restrangere a unor drepturi si libertati fundamentale si ca, prin urmare, astfel de restrangeri nu pot fi reglementate decat prin lege.*
- 3. Curtea a constatat ca obligatia purtarii mastii de protectie in perioada starii de alerta este reglementata chiar prin textul criticat astfel ca nu s-a incalcat obligatia stabilita prin art.53 din Constitutie ca masurile restrictive de drepturi cu caracter temporar sa fie reglementate prin lege. De asemenea, s-a stabilit, in mod corect, ca masura purtarii mastii in acest context pandemic este una justificata si proportionala cu scopul urmarit de legiuitor. Faptul ca art.13 lit.a) din Legea nr.55/2020 atribuie in competenta comuna a ministrului sanatatii si a ministrului afacerilor interne instituirea in mod concret a acestor masuri fundamentate pe evaluari actuale cu privire la evolutia pandemiei, nu face altceva decat sa asigure eficienta si aplicabilitatea prevederilor legale.*
- 4. Dincolo de aceste considerente pe care le impartasim, am apreciat ca fiind necesara si utila efectuarea unei analize juridice si a primei parti a criticii formulate in sensul ca obligativitatea purtarii mastii de protectie constituie o restrangere a unor drepturi si libertati fundamentale.*
- 5. Purtarea mastii de protectie, in opinia noastra, nu poate fi considerata un element natural si firesc a modului de existenta a fiintei umane si nu poate fi privita doar ca o masura de igiena si cu atat mai putin ca un accesoriu vestimentar. Caracterul obligatoriu, precum si cvasi-permanent al obligatiei purtarii mastii de protectie, ce in caz de nerespectare poate atrage sanctiuni contraventionale, este de natura sa afecteze libertatea generala de actiune a persoanei, libertatea individuala si viata privata a acesteia.*
- 6. Astfel, prin natura sa, obligativitatea purtarii mastii de protectie, in mod inherent si inevitabil, afecteaza libertatea generala de actiune a persoanei, libertate ce constituie, potrivit jurisprudentei Curtii Constitutionale, latura activa a liberei dezvoltari a personalitatii umane, care la randul sau reprezinta, alaturi de demnitatea umana, o valoare constitutională suprema, potrivit art.1 alin.(3) din Constitutie (Decizia nr.465 din 18 iulie 2019, publicata in Monitorul*

Oficial al Romaniei, Partea I, nr.645 din 5 august 2019, par.31, 44, 45). Libertatea generala de actiune a persoanei nu este una absoluta si, prin urmare, statul poate impune conditii si exigente legale in cadrul carora aceasta se exercita. Aceste conditii tin de morala, precum si de ordinea publica. In cauza de fata, libertatea generala de actiune a persoanei este restransa insa pe un alt temei, cu caracter strict temporar, respectiv art.53 din Constitutie, restrangerea justificandu-se atat timp cat situatia care a generat-o, respectiv pandemia COVID-19, persista, este actuala si serioasa. Prin urmare, desi asistam la o restrangere cu caracter temporar a libertatii generale de actiune a persoanei, ea este adecvata, necesara si proportionala cu scopul legitim urmarit.

7. Totodata, dincolo de acest aspect principial si abstract care priveste conditia umana a persoanei, este afectata si libertatea individuala astfel cum este prevazuta la art.23 alin.(1) din Constitutie, care, alaturi de siguranta persoanei, sunt inviolabile.

8. Sensul constitutional, conceptual al libertatii individuale vizeaza libertatea fizica a persoanei, dreptul sau de a se putea misca liber, de a avea conduita dorita si, totodata, de a nu fi lipsita de libertate decat in cazurile si conditiile prevazute de lege. Prin urmare, intrucat libertatea individuala nu are un caracter absolut, textul constitutional consacra siguranta persoanei, notiune ce exprima ansamblul garantiilor care protejeaza persoana aflata in situatiile in care autoritatile statului dispun masuri privative de libertate, astfel incat limitarea acestei libertati sa se faca numai atunci cand este necesar, cu respectarea stricta a conditiilor prevazute de lege (...). Conform jurisprudentei Curtii Constitutionale, limitele libertatii individuale sunt mentionate expres chiar in textul Constitutiei, respectiv prin dispozitiile art.23 alin.(2)-(12). Privarea de libertate reprezinta masura si limita libertatii individuale, reglementarea sa fiind inerenta exercitarii prerogativelor statului in materie penala, in sensul ca un stat de drept trebuie sa dispuna de un mecanism normativ apt sa defineasca atat aspectul pozitiv, prin indicarea a ceea ce este circumscris continutului sau, cat si pe cel negativ al dreptului, prin indicarea limitelor/conditionarilor care se impun (...).

9. Totusi, determinarea apodictica a continutului libertatii individuale in functie de prevederile art.23 alin.(2) din Constitutie, care stabilesc limitele acesteia din perspectiva perchezitiei, retinerii sau arestarii, este discutabila. Libertatea individuala nu este doar expresia antietica a ipotezelor descrise in alin.(2) si detaliate in urmatoarele alineate ale art.23 din Constitutie si, prin urmare, nu poate fi reduca la un asemenea continut. Cauza de fata indeamna la o necesare reflectie asupra modului in care trebuie interpretata libertatea individuala. Ne intrebam daca semnificatia sa se reduce in mod exclusiv la libertatea fizica a persoanei sau ideea de libertate fizica este parte a libertatii individuale. Apreciem ca libertatea individuala reprezinta expresia, in sfera catalogului de drepturi si libertati a Constitutiei, a ideii de libertate in plenitudinea sa. Ea exprima lipsa oricaror raporturi de subordonare juridica a persoanei fata de alte persoane sau entitati si, asadar, dreptul persoanei de a actiona potrivit propriei sale vointe si constiinte. In aceste conditii, comportamentul licit elementar al persoanei ce defineste, determina conditia umana in societate, precum si comportamentul normal, obisnuit, firesc a persoanei in societate este parte a libertatii individuale.

10. Libertatea individuala, precum celelalte libertati fundamentale, se exercita in cadrul coordonatelor stabilite de ordinea de drept. In acest context, se retine ca, alaturi de libertatea individuala, siguranta persoanei constituie o garantie, un mijloc de protectie a acesteia si se refera atat la conditiile legale ce trebuie reglementate pentru luarea unor masuri de restrangere/ limitare a libertatii individuale, cat si la respectarea cu strictete a acestor conditii de catre autoritatile publice.

11. Prin urmare, distinct de limitarile reglementate prin art.23 alin.(2)-(12) din Constitutie, care privesc strict libertatea fizica si care definesc libertatea individuala din aceasta perspectiva, limitari care sunt firesti unei vieti statele si au un caracter de repetabilitate ori de cate ori persoana se afla in ipoteza normei, se constata ca anumite situatii care se abat de la firescul evolutiei societatii, neprevazute, surprinzatoare si chiar distonante cu aceasta, justifica restrangerea temporara a exercitiului libertatii individuale in conditiile stricte ale art.53 din Constitutie.

12. De aceea, limitele caracterului inviolabil al libertatii individuale nu au in vedere doar ipoteza unui comportament infractional al persoanei, aspect care justifica privarea de libertate fizica prin prisma art.23 alin.(2)-(12) din Constitutie, ci si ipoteza unui comportament social firesc si legal. De exemplu, acoperirea voluntara a unei parti a fetei, in special a cailor respiratorii, poate fi un comportament licit in caz de (auto)protectie a sanatatii, fiind o optiune libera a persoanei, dar, in acelasi timp, poate deveni un comportament ilicit, in cazul in care nu se urmareste un scop legitim legat de protectia sanatatii sau a ordinii publice.

13. Astfel, daca purtarea benevola a unei masti de protectie, chiar daca nu se impune in mod direct din punct de vedere medical si in special a sanatatii publice, este o expresie a libertatii individuale, obligatia (sub sanctiunea unor amenzi contraventionale) purtarii mastii de protectie in mod extins, general in timp (cvasipermanent) si in spatiu (aproape peste tot), chiar daca este justificata din punct de vedere a sanatatii publice datorita pandemiei,

constituie o restrangere a libertatii individuale, o ingerinta a statului in sfera acestui drept.

14. Statul trebuie in anumite cazuri sa se raporteze, prin masurile pe care le promoveaza, chiar la manifestarile firesti ale libertatii individuala, astfel ca poate limita/ priva de libertate sau restrange exercitiul libertatii si in cazul persoanei care manifesta un comportament legal, cu totul firesc si normal. Chiar daca o asemenea interventie etatica este pe deplin justificata, continutul masurii are un caracter de restrangere a exercitiului libertatii individuale.

15. Apreciem ca masura afecteaza si prevederile art.26 alin.(1) in special in cea ce putem denumi intangibilitatea sferei private a persoanei, viata privata a persoanei, precum si cele prevazute in alin (2) al aceleiasi art.26 din Constitutie privind dreptul persoanei de a dispune de ea insasi. Nici aceste drepturi nu sunt absolute, intrucat pot fi limitate in considerarea unor imprejurari care o impun. In conditiile unei epidemii/pandemii, viata privata a persoanei, sfera privata poate suporta anumite restrictii, dar care sunt perfect justificate. Insa, caracterul justificat al masurii restrictive nu schimba cu nimic natura acesteia, pentru ca ea, in sine, afecteaza exercitarea unor drepturi si libertati fundamentale.

16. Desigur, conditiile actuale determinate de situatia pandemica justifica prevalenta sanatatii publice fata de libertate individuala/ siguranta individului/ drepturile legate de viata privata, dar nu se impune un concurs, o competitie dintre drepturile fundamentale, ci respectarea si aplicarea lor corecta din punct de vedere constitutional, atat din partea autoritatilor statului, cat si din partea cetatenilor, precum si asezarea lor adecvata, potrivita in ordinea, in sistemul valorilor constitutionale.

17. Mai mult, apreciem ca purtarea mastii pe o perioada indelungata de timp, la randul sau, poate crea probleme de sanatate unor anumite categorii de persoane/ oricarei persoane in sensul ca, protejand sanatatea persoanei/ altor persoane dintr-un anumit punct de vedere, masura poate avea efecte adverse cu privire la sanatatea chiar a persoanei care poarta masca. Rezulta ca, paradoxal, o masura de protectie a sanatatii poate provoca ea insasi daune sanatatii persoanei in cauza. Dar si in aceasta situatie suntem tot in sfera de aplicare a art.53 din Constitutie.

18. Am considerat necesare aceste precizari, care, alaturi de considerentele deciziei, demonstreaza caracterul neintemeiat al exceptiei de neconstitutionalitate a dispozitiilor art.13 lit.a) din Legea nr.55/2020, acestea fiind constitutionale in raport cu criticile formulate”.

[* Cititi aici intreaga Decizie CCR 381/2021](#)